

Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie etykietowania środków spożywczych wykorzystujących produkty posiadające chronione nazwy pochodzenia (ChNP) i chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) jako składniki

(2010/C 341/03)

1. WPROWADZENIE

1.1. Kontekst

Od 1992 r. Unia Europejska rozwija szczególną politykę w zakresie oznaczeń geograficznych dla produktów rolnych i środków spożywczych⁽¹⁾. Zasady etykietowania środków spożywczych, które mają być dostarczone jako takie konsumentowi końcowemu, oraz zasady odnoszące się do ich reklamy są z kolei przewidziane w dyrektywie o etykietowaniu⁽²⁾.

Prawodawstwo dotyczące chronionych nazw pochodzenia (ChNP) i chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG) przewiduje między innymi, że zarejestrowane nazwy są chronione przed wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystaniem dla produktów nieobjętych rejestracją, o ile produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod tą nazwą lub jeśli stosowanie nazwy pozwala na czerpanie korzyści z renomy nazwy chronionej⁽³⁾. Ponadto zgodnie z dyrektywą o etykietowaniu, etykietowanie środka spożywczego i związana z nim reklama nie mogą wprowadzać nabywcy w błąd, w szczególności co do charakteru, tożsamości, właściwości i składu wymienionego środka spożywczego⁽⁴⁾.

W związku z tym, jeżeli włączenie produktu posiadającego ChNP lub ChOG do środka spożywczego może w naturalny sposób stanowić istotną korzyść dla tych produktów wysokiej jakości, należy jednak zapewnić, że wszelkie odniesienia do takiego włączenia w ramach etykietowania środka spożywczego będą dokonywane w dobrej wierze i nie wprowadzą konsumenta w błąd.

1.2. Wytyczne

W komunikacie w sprawie polityki jakości produktów rolnych (COM(2009) 234) Komisja zobowiązała się do opracowania wytycznych dotyczących etykietowania i reklamy produktów przetworzonych wykorzystujących produkty posiadające oznaczenia geograficzne jako składniki.

Wytyczne te mają na celu przedstawienie przepisów obowiązujących w danym przypadku i pomóc podmiotom gospodarczym określić margines swobody, który mają do dyspozycji. Celem wytycznych jest w szczególności przedstawienie punktu widzenia Komisji w sprawie:

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 93 z 31.3.2006, s. 12) oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1898/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. określające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 510/2006 (Dz.U. L 369 z 23.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich w zakresie etykietowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych (Dz.U. L 109 z 6.5.2000, s. 29).

⁽³⁾ Zob. art. 13 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 510/2006.

⁽⁴⁾ Zob. art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2000/13/WE.

— warunków wykorzystania nazw zarejestrowanych jako ChNP lub ChOG przy etykietowaniu, prezentacji i reklamie środków spożywczych zawierających produkty posiadające te nazwy jako składniki,

— dobrych praktyk umożliwiających zapewnienie, że produkty posiadające nazwy zarejestrowane jako ChNP lub ChOG, stosowane jako składniki produktów spożywczych, nie są nadużywane w sposób, który szkodziłby renomie produktu noszącego tę nazwę, bądź w sposób wprowadzający konsumenta w błąd co do składu opracowanego produktu.

Stosowanie tych wytycznych jest dobrowolne.

Przypadki wymienione w tych wytycznych są podawane wyłącznie jako przykłady i nie odzwierciedlają sytuacji lub spraw spornych przekazywanych do wiadomości Komisji.

Niniejszych wytycznych nie należy traktować jako prawnie wiążącej wykładni prawodawstwa Unii Europejskiej dotyczącego ChNP i ChOG lub dyrektywy o etykietowaniu. W istocie wykładnia taka leży w wyłącznej kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a kwestia, czy etykietowanie niektórych produktów mogłoby wprowadzić konsumenta w błąd, lub wszelkie decyzje dotyczące potencjalnie mylącego charakteru nazwy handlowej – w kompetencji sądów krajowych⁽⁵⁾.

Niniejsze wytyczne mogą zostać zmienione.

2. ZALECENIA

W świetle powyższych uwag Komisja pragnie przedstawić poniżej szereg zaleceń dotyczących, z jednej strony, zasad wykorzystania nazwy zarejestrowanej jako ChNP lub ChOG oraz odpowiednich unijnych zapisów, skrótów lub symboli przy etykietowaniu środków spożywczych zawierających produkty z taką nazwą, oraz, z drugiej strony, specyfikacji dotyczących produktów posiadających nazwy zarejestrowane jako ChNP lub ChOG, włączonych jako składniki do środków spożywczych.

2.1. Zalecenia dotyczące wykorzystania zarejestrowanej nazwy

1. Według Komisji nazwa zarejestrowana jako ChNP lub ChOG mogłaby zgodnie z prawem zostać wskazana w wykazie składników środka spożywczego.

2. Ponadto Komisja uważa, że nazwa zarejestrowana jako ChNP lub ChOG mogłaby zostać wymieniona w ramach lub w pobliżu nazwy handlowej danego środka spożywczego zawierającego produkty z zarejestrowaną nazwą, oraz przy etykietowaniu, prezentacji i reklamie tego środka spożywczego, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki.

⁽⁵⁾ Zob. np. w związku z tym wyrok Trybunału 2009 r., Severi, C-446/07, Zb. Orz. s. I-8041, pkt 60.

- przedmiotowy środek spożywczy nie zawiera żadnego innego „porównywalnego składnika”, czyli żadnego innego składnika, który całkowicie lub częściowo zastępuje składnik posiadający ChNP lub ChOG. Tytułem nieograniczającego przykładu pojęcia „porównywalnego składnika” Komisja jest zdania, że ser pleśniowy (lub zwyczajowo: „niebieski ser”) byłyby porównywalny z serem *Roquefort*,
- ponadto składnik ten powinien być używany w ilości wystarczającej do nadania odnośnemu środkowi spożywczemu podstawowej cechy charakterystycznej. Z uwagi na szeroki wachlarz potencjalnych przypadków Komisja nie jest jednak w stanie zasugerować minimalnej wartości procentowej, którą należy jednakowo stosować. Tytułem przykładu, włączenie minimalnej ilości przyprawy posiadającej ChNP lub ChOG do środka spożywczego mogłoby, w odpowiednim przypadku, wystarczyć do nadania wymienionemu środkowi spożywczemu podstawowej cechy charakterystycznej. Natomiast włączenie minimalnej ilości mięsa posiadającego ChNP lub ChOG do środka spożywczego nie byłoby *a priori* wystarczające do nadania danemu środkowi spożywczemu podstawowej cechy charakterystycznej,
- na koniec najlepiej byłoby, gdyby procentowa wartość włączenia składnika posiadającego ChNP lub ChOG była wskazana w ramach lub w bezpośrednim pobliżu nazwy handlowej danego środka spożywczego, lub, w przeciwnym razie, w wykazie składników, w bezpośrednim związku z przedmiotowym składnikiem.
3. Zgodnie z założeniem, że warunki, o których mowa w pkt 2, są przestrzegane, Komisja uważa, że unijne zapisy, skróty⁽¹⁾ lub symbole towarzyszące zarejestrowanej nazwie powinny być wykorzystywane przy etykietowaniu, w ramach lub w pobliżu nazwy handlowej, lub w wykazie składników danego środka spożywczego jedynie wtedy, gdy jest oczywiste, że ten środek spożywczy nie jest sam w sobie ChNP lub ChOG. W przeciwnym razie mielibyśmy, według Komisji, do czynienia z nieodpowiednim wykorzystaniem renomy tej ChNP lub ChOG oraz z wprowadzeniem konsumenta w błąd. Na przykład nazwy handlowe „Pizza au Roquefort” lub „Pizza élaborée avec du Roquefort AOP” w ogóle nie kolidowałyby ze sobą według Komisji. Natomiast nazwa handlowa „Pizza au Roquefort AOP” byłaby wyraźnie odradzana, ponieważ taka nazwa handlowa mogłaby konsumentowi sugerować, że wymieniona pizza, sama w sobie, jest produktem posiadającym ChNP.
4. Komisja uważa, że jeżeli składnik porównywalny ze składnikiem posiadającym ChNP lub ChOG został zawarty w środku spożywczym, nazwa zarejestrowana jako ChNP lub ChOG powinna występować jedynie w wykazie składników, zgodnie z zasadami podobnymi do tych, które obowiązują w stosunku do pozostałych składników, które są tam wymienione. W szczególności należy stosować jednokowe znaki (czcionka, rozmiar, kolor itd.).
- ### 2.2. Zalecenia dotyczące specyfikacji dotyczących produktów posiadających nazwy zarejestrowane jako ChNP lub ChOG i wykorzystywanych jako składniki w środkach spożywczych
- Zdaniem Komisji przepisy dotyczące wykorzystania nazwy zarejestrowanej jako ChNP lub ChOG przy etykietowaniu innych środków spożywczych nie powinny w zasadzie występować w specyfikacji dotyczącej wymienionej nazwy, ponieważ przestrzeganie istniejącego prawodawstwa Unii przez podmioty gospodarcze stanowi odpowiednie zabezpieczenie. Przedmiotowe środki spożywcze mogłyby wyjątkowo zostać wymienione, jeżeli celem tego byłoby rozwiązanie konkretnego jasno określonego problemu i o ile takie etykietowanie jest obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminujące. W każdym razie jakiegokolwiek przepisy wymienione w specyfikacji nie powinny mieć na celu zmiany obowiązującego prawodawstwa lub skutkować taką zmianą.

⁽¹⁾ W tym przypadku chodzi o zapisy „chroniona nazwa pochodzenia” lub „chronione oznaczenie geograficzne” oraz skróty ChNP i ChOG.